

C282.

1996

Eeskujuline naene.

C.Görlitz.

189

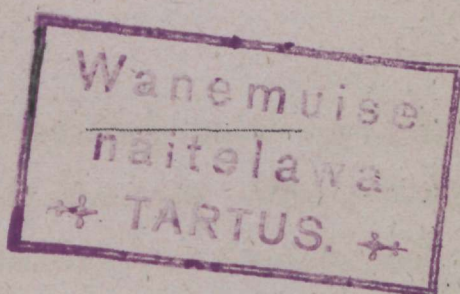
Wiedemise
partelana
+ 70005. +

Essekujuiline naene.

Enstmäng 1 vaatuses.

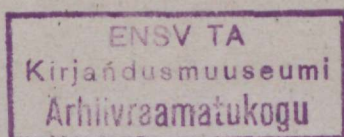
Carl Görliks.

Tõlkinud: Linda Simm.

Wanemuise näitelawa.

Märts 1913.

76203

Osalised:Fröbel, endine ametnik.Paul Sorau, arst, tema vennapoeg.Luiise, selle naene.Minna, teenija tüdruk.

Tegemisekoht: Saarlinn.

Dekoratsioon: Uuke elutuba Sorau juures.
 Pääsisseinäik kesselt; paremal ja pahemal pool
 ukseid. — Ees pahemal pool lahtine cylinderkõinear-
 raamatute ja kirjastuseriistadega, selle kõrval
 paberikott; paremal pool ees aken, selle ees lille-
 laud, mille pääl lillepotide vahel linnupuu
 kanarilinnuga on; selle ligidal sohva, mille
 ees laud on; pääl selle toolid ja kõiksugu muud

mööblid, nagu kummut j. n. e.

1. etendus.

Paul [pahmal pool bureau juures kirjustades.]

Minna [parhiib tolmus.]

Minna. Ometi kord jälle kõik korras! — Ei
 mul midagi misugust kannatust ei ole — nah
 ma ütles — (hüüab tooli wastu) heins — mi-
 mati saab veel üks muhk nah! — Ah, mina
 kannatan juba mõndagi ära! (Süüab tooli
jälle oma koha pääle.) So, mana poiss, need
 seisad so jälle kui soldat — ära tuigeta! Sinima!

Paul (pahaselt ümberpöörates). Kas see mira siis
 ükskord juba järele ei jää? Sinu rõõpsemine
 ajab mind hulluks.

Minna. Koroh! Ma ei räägi ju sugugi teiega —
 ärge mind tähelegi pandne.

Paul. Sa lähed päewpäewalt jilgemaks ja unus-
 tad ära kes sa oled.

Minna. Hoidku, mul on väga häa mälu.

Paul. See lähel juba igast piirist üle — ära koris.

kade siin oleks ka siis võinud, kui ma ära olin.
Minna (ligemalt astudes). Sellest ei saa teile aru,
 armas kohtu härra, pühitud oli siin juba enne
 kui teie tulite ja kolmuse puhastamine ei või teid
 oneti eksitada, päälegi kui seda nii õrnalt teh-
 tase, nagu minna. Aga seda korraldust jälle hääres
 teha, mis armuline proua siin eila õhtu jälle
 kaine pani — selles kulub tõesti aega ära, ja
 ma pean seda nüüd tegema, sest pärast pean
 ma kõrvale tuppa minema, see saab ka kena
 väljanägemine — Jumalale tänu, nüüd ma
 olen siis kõigea valmis.

Pauli (rimboringi waadates). Nüüd näeb siin tõesti
 päris mõnus välja. (Ohkades) Aga koma see
 kestab?

Minna. No waadake — siis olite jälle ilmaaegu
 lämmi löönud. Kui minul naisegust kannatust
 teiega ei oleks —

Souise (taga näitelawa hülles). Minna!

Minna (kõvasti wastates). Siin ma olen!

Souise (eresele). Nagu ikka! (kõvasti) Ma otsin

ta üles! (Tahab ära minna.)

Paul. Ütle minu naasele, et ta oma riidesse pane-
misega ruttaks, sest et on hommikuse von-
giiga sias jänab.

Minna. Ilus! See on mul kui kiwi süda-
me pääl, meel üks inimene rohkem majas -
nok, kui mind ei oleks.

Luis (taga näitelava tüüdes.) Minna -
kuhu sa jääd siis?

Minna. Ei, need saksad on küll niisugusel ajal
tültsad, nad mõtlewad ikka: teenige on
ainult nende pärast olemas! Väärusväär, - ma
tulen juba! (Wäga algamööda parem poole ära.)

2. etendus.

Paul (üksi.)

Paul. So, ainult meel kriips ja see väike
brochure on valmis. On mulle palju tööd tei-
nud, aga selle eest loodan ma ka, et minu
arutivennad arstid oma lugupidamist minu
töö kohta keela. (Üles tõustes). Täna näeb siin
tõesti päris mõnus välja - nagu minu poiss-
mehe põlve ajal - aga kui minu naene sias

6.

kallale pääseb - ah, mis pärast peab tal just see
viiga olma, mis võin tema teised häbed küljed
üles kaalub. Mis see aitab, ärme mõtleme enam
selle peäle, munita seda uneti enam ei saa.
Kui häämeelega võtaksin ma omr tulekut,
aga minu haiged võtavad mind, mis siis juma-
laga, sa mainine teanise, (chates) kuidas leiab
ma sind jälle eest! (Ära)

3. etendus.

Minna. Louise (pahem. poolt)

(Louise on juuresed toredasti säätud, pakrust
siidist pikku seelik läinivates värvides, valge
hommikujaaks, ricalikult inglise pitsidega kav-
nistatud, mis kannis pikalt seeliku peäle langeb.)

Louise. Ära ennast mabanda, pea parem ma
suu, sina oled sellejuures süüdi, sina, sina
ivasipäinis!

Minna. Tähtri kroua, teie olite suurepäraline -
teie jätate kõik asjad lohanile, ja siis pean
mina jälle kõik üles leidma.

Louise. Muidugi, mis jaoks sa siis olmas oled?

Minna. No minu juurespärest - olgu teil õigus, ma

ei taha ennast tänna enam vihastada.

Louise. See on mulle küesti mõistatus, kuidas see mõte on jäänud.

Minna. Küige parem on, ma toon lükusepa, et te ometi korraliku kleidi selga mõite panna.

Louise. See ülikond on ka päris ilus. Ehk on mõte paberikoris, ma viskasin eila ühtu mõik-
fugu prakti sinna sisse. (Sähel paberikorvi juurde, raputab ta rutu tüki, nii et hulk paberi tükkide pürandale langevad, siis paberitükkide hulgas jalaga otsides) Siin ei ole ka mitte.

Minna (karjudes). No mis te nüüd tegite?

Louise. Ja sellepärast karjuda niiviisi?

Minna (tahab paberitükkide poole kummardada)
Ihka kakeradne töö.

Louise. Ära ometi niisuguse tüki aja pärast nii palju sinu tee. (Pöörab ennast lillilana poole)

Minna (enesle) Iti on see aga ka ikka! Mis sellest küll peaks saama, kui mulle luugu sinu liig hulluse lähel ja mina ära lähem? Niisugust tüki tüdrukut ta enam ei saa! Sääb.

mõit ka nana võidata. (Paremale poolle ära.)

4. etendus.

Louise (üks).

Louise (linnupuu juurde kummardades), aga
hatsi, sa ei liiguta ennast ju sugugi? - -
 Ja, ja, ma olen sind ära hellitanud - mina
 pean ikka enne pääle hakkama! (Ta laulab
naturaalse linnu poole kummardades, mõned colo-
natuurid ja trillerid.) Ikka veel mitte? Ah,
 päikene eksitab sind, seda parandame kohe ära.
 (Puttab paberitükkide juurde püüandal, kummardab
maha ja viskab nad veel enam segamini.)
 Seda ei saa karvitada - (vilestänstis, hüüare juurde
minnes.) Ah, see on parem! (Tõmbab kiftist, kukub
Paul kirjutas, suure tüki paberit wälja, ruttab jälle
rõõmsalt lillilaua juurde ja paneb linnupuuile
kaheri ümber.) So, nüüd pead sa aga ka laulma!

5. etendus.

Louise. Paul (parem. poolt).

Paul. So, lähemad näigud on ära tehtud - - Louise,
 sina siin? - Sa tead siis, kui onus minu äraole-
 ku ajal siia jõuab - - aga taemas, kuidas sa wälja
 näed?

Louise (sõbralikult). Kuidas pean ma siis nalja nägema?

Paul (naerdes südi selliku pääle näidates),
Üks pool nagu Saba kuninganal - teine pool
(valge jahi pääle näidates) magamisetuba.

Louise. Palun väga - see on valge pluuse.

Paul. Kinni ei muuda asja, hispärast ei pane sa mõnda korralikku kleiti selga?

Louise. Kapi mötti on ära kadunud.

Paul. Siis pane omale oma hävilik hall kleit selga, mis sul eila seljas oli.

Louise (väga pääliskaudselt). Sellel püüdnud paar noopi.

Paul. Siis on sul veel see ruutuline villane kleit, mis juba mõni päev eestvas riide varnas ripub.

Louise. Sellel on moldid lahti kistid.

Paul (hussaselt). See on aga ometi liig - -

Louise. Aga mehekene, (tema kõrga silitades)
ära tee ometi misugust hussast nägu - - so, so, nii
on õige, see on jälle see mana, armas nägu.

Paul. Oma lahkusega teed sa minuga mistahed.

Sa oled päris armas, nallis naesukene, ja mina peaksin sind etse eeskujulisest naesest - aga uneti on sul üks wiga, mis kõik teised häädomadused wariju jätab - kas sa siis korraarmastust ära ei saa õppida?

Louise (naerdes). Kui sa nii tõsiselt räägid, wõikes peaaegu uskuda, et ei tea mis tähtis asi on.

Paul. Just tänan on see mulle nahekordselt piinlik. Minu wana, häa onu, kes sind meie pulmapäewal aimelt mõni tund suures reitikonnas nägi, peab sind nüüd koduses elus tundma õppima, ta on wana ametnik ja wäikese linna elanik ja kui niisugune piinlikuperra ja lihtsusega karju mud - kui ta sind nüüd niiviisi näeb!

Louise, ma wõtan kõik wana usumise kokku, et temale meeldida; aga wäikese linna elanikud peawad parewad pääasjalikult söögi ja juogi pääle rõhku ja suuripäralise eene eest on juba muretsenud.

Paul. Häa küll. (Temale nätt ulatades). Ela nüüd hästi, ma jään esialgul meil siia naabrusesse, peale tunni pärast tulin ma jälle wastama,

kas onn juba tulnud on. (Tahab ära minema
hakkata).

Louise. Ole mureta, ta ei saa sugugi sinu järel
igatsena.

Paul (ümberlikatud paberikorvi nähes). Aga kes
siis seda hirmust korratust siin on teinud?

Louise. Ma otsisin oma mõtit-

Paul. Täesti, ingliskannatus peab küll olema,
et mitte kord päris tõsiselt vihaseks minna.

Louise. Kas see üldse kõnerväärtgi on - ma
seadan juba kõik jälle korda.

Paul (bureau juurde minnes, kõige suuremas
mihatuses). Ja siin puuduvad niisugused lehted,
(Temall raamatut silmade ette hoides) kas
sina need kah oled ära lükkunud? Räägi!

Louise. Ära uneti niivisi karju! Mis selle
juures siis on? Ahul oli paari lehte tarvis.

Paul (wäga ägedalt). Mis liig on liig; mina
teen suure waeu ja hädaga täitsa töö, ja
sina lõhna ta jälle ära, sellepärast - et sul
paberit tarvis on. Sa ajad mind weel selle
igavese korratusega majast minema, kodu-

sest mõnudest ei või siin juttugi olla.

Louise (algasid rühitades ja rahulikult). Ja kõik see nära ühe katkirebitud hufti pärast, mida paari tunniga äraõiendada võib.

Paul. Sina ei saa sellest kord juba aru ja minul on kõik leotus kadunud sind parandada! (Kuulatakse). Üks wanker jääb maja ette peatama - onu sellel silmapilgul! (Ruttab parempoolse akna juurde.) See puudus meel - (ruttab parempoolse uuse juurde, hüüdes.) Minna! Minna!

Louise (ees, eneselt). Chehed on aga ka kõik hirmuvalitsejad - tark noene waikib.

6. etendus.

Endised. Minna (parem poolt)

Minna. Te kutsusite mind?

Paul. Onu on tulnud, äita temal asjad illesse tuua.

Minna. Waewalt sain ma sääl sees koristamisega valmis - juuse nüüd jälle kobe trepist üles, trepist alla! - Keegi kont ei kannata seda wälja! (Keskelt ära).

7. etendus.

Paul. Louise.

Paul. Peab ta ka just nüüd tulema - siin taas

niisugune korraldus, sina selles ilikonnas ja
mina äritatud, et ma rahulikku sinagi ei
saa rääkida.

Louise, ma näitan sulle, kuidas sa mulle
ilukohut teed, ma ilmun sinu onu ette lait-
mata ja just tema juures oleks peab mulle väi-
maluse andma, sulle näidata, kui mõnus
ja häa tal minu juures olla on!

(Nature pilkava nixsuga ära parem. p.)

8. etendus.

Paul [üksi]

Asi läheb veel paremaks. Wimmars teeb ta mulle
selgiks, et mina nurjatugi ja olen. -- Naestel on
onneti inestamisewääriline loogika -- Ma
kuulen onut tulema -- nüüd rahu, et ta minu
ärewust ei märka. (Pöörab keskele.)

9. etendus.

Paul. Fröbel (wanamoodi reisilinnas)

Paul (rustab Fröbelile wastu ja kuulustab teda). Tere
tulemast, mu armas onu!

Fröbel. Tere, mu armas poiss -- lase ma väge
waatan sind -- pagana pihta, on näha, et

abilu põlv sinu päale hästi mõjub.

Paul. Wimmati tuleb sullegi sellene himu.

Fröbel (naljaka chmotusega). Ah sa armas taewas, minul! - minu kohmetusega - mul tuleb igaksid (raputsades) kannanohk ihu päale, kui ma mõne naesterahwaga wastamisi juhtun.

Hinna (ausel). Hääd lootused! Ega sulle näest jootraha küll ei saa!

Paul (hinnale). Wii asjast wäärastituppa ja mine siis proua juurde, võib olla on temal sulle midagi käskida.

(Hinna lähel pakiduga ära pah. p., tuleb kuhe ilma tagasi ja lähel parem. p.)

10. etendus.

Paul. Fröbel.

(Fröbel mõtab Pauli abil palitu, mütsi, sollu j. n. e. ära ja parewad need tuuli päale.)

Fröbel. Ütle õige, (paberitükisid silmates). Teie paul on mist õige maha meel.

Paul (kõrwale). Juba lähel lahti. (Kõrwasti). Oh ei, ma liikasid korwi ümber kui ma sulle wastu ruttasin, aga istu ometi vähemalt. (Istub sohwa

15.

pääl kumbat Fröbeli enese kõrwale ja kuzutalo
kenale öla pääl.) Larise tuleb koke ja on sulle
mäikese hommikuneine juures seltsiks, mina
pean koke jälle ära minema.

Fröbel (katlikult). Sa ei taha mind ometi
oma naesega üksi jätta?

Paul. Omukene, ma ei wõi ometi oma haigeid
wodata lasta! Terwe õhtu pool on aga sinu
päralt.

Fröbel. Armas Paul, esimesel hommikul wõik-
sid sa mulle küll seltsiks olla, sinu armas
naene on mulle ju peaaegu päris müras —
minu kohmetuse juures naesterahwaste selts-
konnas — ma ei tea sugugi, millele ma
kenaga rääkima peaksin.

Paul. Sa pead ainult mõtlema, et sa kodus
oled. Minu naene on nii osaw ja nii harju-
nud, et ta igast seisukorrast üle saab.

Fröbel (ikka katlikumalt). Seda kohmetum
saan mina olema; minu armas peiss, ära
minu üle naera — ma kardan wti sinu naist.

Paul (naerdes). Aga on —

Fröbel. Sa ei pea ninust walesti arm saama,
ma tean ju missugune tore, laitmata inimene
ta on -

Paul (takimata pööd nurgu lastes). Ah!

Fröbel (utttu teina poole kummardades). Ütle sid
sa midagi?

Paul. Mis? Ei! -

Fröbel. Kõlas nagu ohkamine!

Paul. Hoidku - mispärast peaksin ma ohkama?

Fröbel. Ma lugemin sinu kirjadest ikka rõõmuga,
et sa missuguse tubli naise üled leidnud.

Paul (kõvasti ohates). Ah!

Fröbel (tagasi kohkudes). See oli aga päris täieline
ohkamine.

Paul (surutult). Mispärast peaksin ma seda sinu
eest salgama?

Fröbel (wäga üllatatult). Salgama?

Paul. Ma ütlen sulle parem kõik ära ja walmis-
tan sind ette.

Fröbel. Walmistad ette?

Paul. Sella pärast, et sa seda isegi marsti märkad.

Fröbel (märisedes). Mida pean ma siis märkama?

Paul. Noh, ega see ju nii väga paha ei olegi.

Fröbel. Kas siin üldiselt midagi paha on?

Paul. Sa ei pea mitte hirmutama.

Fröbel (käsa ringutades) O! Kui ma uneti isegi siia ei olesks tulnud, ütle mulle rõõk, mis naene piisab — sa oled vist küll väga õnnetu?

Paul. See oles küll liialdatud, kui seda ütelda — aga — kuidas ma pean seda ütleva — minu naene — tal on midagi — (kogeleb jälle.)

Fröbel (kartlikult ülestõustes) Wäljas kolistatakse!

(hinna ruttab paremalt poolt tulles neskelt ära.)

Fröbel. Ruttu — ütle mulle — mis on sinu naesel? Mul tõusevad karvad pästi.

Paul. Aga ei — ma olen ennast natuke äritanud — kui mul ennist seda laugu ei olesks tulnud — ma ei olesks sulle sellist ütleksidagi, mis me parem warijata katsume.

Fröbel. Asi lähel ju inka hirmsamars!

ii. etendus.

Endised. (hinna ruskelt)

hinna (suure ruttuga) Tõukri härra! Teie peate kohe salanõu minna proua Straussi juurde!

minema - alla rutt, miimati on sääl mõni
 ärratus juhtunud!

Paul. Ärrne loodame, ma ruttan! (Fahel ära
minna.)

Fröbel (teda kuuest rinnu hoides). Sa ei jäta
 mind uneti üksi?

Paul. Onu, kohus hüüab - siis peavad kõiks
 teised asjad korvale jääma - ma tulen
 varsti tagasi.

Fröbel (teda ikka rinnu hoides, meelt ära hüttes.)

Tal on midagi! - Jutusta mulle ainult ruttu
 ära, mis tal üieti on.

Paul (ennast, vabastades), Sa jätustan seda
 sulle pärast kõnnot. - Minna, ma palun prouat,
 minn sulle niikauaks seltsiks olla, kuni ma
 tagasi tulen! (Ruttu keskelt ära.)

12. etendus.

Fröbel. Minna.

Fröbel. Paul! Ta läks ära - mis ma nüüd pääle
 pean hakkama? Oot, hää mõte! Püüdnud võib
 mulle selitust anda. (Ruttu Minna poole, kes
 parem, poole ära tahtis minna ja hoiab teda ta

gasi]

Minna (wäga üllatatumt seisma jäädes) No noh?

Fröbel (teda ette poole tures). Te wõite mulle ühte meelehääd teha.

Minna (teda tagasi tõrjundes) Meelehääd teha?

Talun! Mitte nii tormiliselt! (Kõrwale). Seda nimetab ta kannanahaks, hirmuks nõrgema soost - ma arwasin, et ma päris wilunud kudruk olen, aga igapäew wõid sa ikka midagi weel juurde õppida!

Fröbel (temale jälle lähemale minnes) Ainult üks strukohine sõna ja te wõiksite mind õnnelikuks teha.

Minna (wäga äritatud). No noh? Õnne teete nagu ei oskaks te kolmeni lugeda, ja waevalt oleme me üksi, siis räägite teie - õnnelikus tegemisest! (Teda sõrmega kavalalt ähwardades). No kuulge!

Fröbel (ikka segasemalt). Teie naise walesti arusaawat.

Minna. Ah jätke mind rahule, taktiri püüna watab mind - temaga ei ole jälle kord mitte wõin korras.

Fröbel (nõukudes ja kangile tagasi karates.)
 mitte karras?!

Minna. Ja paljugi ei ole karras, ja kui mi-
 na teada ei aritaks, ei saaks ta teie juurde
 tulla! (Kõrwale, algasid kehitades.) Kõik mehed
 on uneti inimesused! (Puttu paremale poole ära.)

13. etendus.

Fröbel (üksi.)

Kodus on mul nii mõnis ja häa elada - nüüd
 andsin ma Pauli palvetele järel, ja tulin
 temale ilasse - tema kirjade järel otsustades
 arvan ma teada etse ümnes rüüwat ja vna
 eskujulise naasega rihes meelles elavat ja
 nüüd on kõik teisiti - ta jätab mind kobe
 kus ma waewalt sija olen jõudnud üksi ühe
 naasega, keda ma waewalt tunnen ja sellel
 pääliselle veel - midagi on! - Ah, mul tuleb
 hirmu hig. otsaetti, (nõukudes) rõõd liigub
 üks - ta tuleb! -

14. etendus.

Fröbel. Minna (parem. poolt.)

Fröbel (hingab kergemalt.) Ei, Inmalele hämm, see

oli ainult tudruse!

Chinna (juures kummuti juurde, rehib laevad
lahti ja segab asjade hulgas, selle juures Fröbeliga
näädides). Doktri prona palub väga vabandust -
(pillub rätikuid ja pesu välja) noh, siit peab
nüüd midagi kätte saama! - Aga tal saab
silmapilk ann ulna - tal ei ole ainult veel -
Fröbel, mida tal siis ei ole?

Chinna. Ah, seda ei või hästi ütelda! Ha, siin
ta on! (tõmbab tumeda rāti välja, nähib selle
korku, et seda Fröbeli eest varjata ja tahab ruttu
jälle parem. p. ära).

Fröbel (juures tumale järele, hoiab teda kinni ja
püüab näha saada mis kinnal käes on). Ei,
ma ei või teid lahti lasta, enne kui te mulle -

Chinna (tadaemale tungates ja rätikut iska
teise poole päale hoides). Noh, see paudus mul
veel! - - Mul on siin majas doktri pronaaga
juba küllalt tegemist - ja (väljaka uhkusega
Fröbeli otsa vaadates) nüüd veel niisugune
kalkutamata hallpää. - Jumal hoidku!
(Ruttu paremale poole ära.)

15. etendus.

Fröbelpühik hiigi otsa eest), Inna hullemas lähel.
 (Isik väsimult toolile). Kui mul Pauli es hõbi ei
 oless, ma panestir punnima - see peab iras
 hinnus saladus olema, mis temo naesesse pun-
 tub, sest ka tüdrukud ütelistest võib kõige hinn-
 samat aimata! (Järeleaimates). Femal ei ole
 kõik korras - ja: - tal on midagi! (Kargab üle
häkitselt ühe mõtte pääle tulles). Tawane Inmal, ega
 ta onni? (Koputab eneseli otsa ette.) See wabandus
 kõik! Minna ei jüü siia! Minna asjad võib ta
 mulle järele suuta, ära, ära siit majast! (Tawane
keskuse poole, sellel silmapilgul näeb ta autu
sisseastunud Sorisest ja taganeb kassse hirmuhüü-
dega kuni kureauni.) Siig hilja, säääl ta ongi! -

16. etendus.Fröbel. Sorisest

(on vana endise risti üle rätiku wõtmud, mida
Minna ennist kurnutist wõttis, ühe karega hoiab
ta rätikut kokku, et walget jaski warijats, ja mää-
gib järgnevat etendust suure lohusega ja täiesti
wabalt; risti wastu kirjutas Fröbel piinlikku sei-

sekkuda ja hirmu, kuna ta umbusklikult Louise
 etso vaatab; mahiti vahel nähustab Louise sõbra-
 lik vlek, siis laheneb ta temale natuke, et aga kobe
 jälle, mõne Louise liigutuse labi ehmatanud,
 veel suurema umbussaldusega näos ja liigutus-
 tes mõnda sammum temast taganeda.)

Louise. Olge südamest termitatud, minu härra!

(ulatub temale näe.)

Fröbel (temale kaugele oma sõrmeotsi ulatades). Ah,
 te olete väga armuline - (kõrvale) - ta näeb väijas-
 pidi päris kena väljo - väene inimene -

Louise. Et minu mees nii ruttu ära kutsuti -
 siis on minu kaherakodne kohus, teile teie siin-
 olenuti monusaks teha, olge siis siin nagu kohus.

Fröbel (kraeti näppside, kõrvale). Cha ei teagi süg-
 gi enam, kus ma olen.

Louise. Aga mispärsiti te seisate? Palun, mõtke
 istet - ma tahan küll ütelda - onu? - Eks ole?
 Ma mõtlen teile meeldida, Teie peate mind
 varsti armastama hakkama. -

Fröbel. O selle juures ma ei nähtle! (Kõrvale)

Kui armuasti ta näärkida eskab ja südamele

tema hääl kõlab -- naene inimene --

Louise. Aga te seisate ju ikka veel - oodake, kohe peab teil mõnus olema, sine on juba valmis, liha on juba praetud, selle juurde pudel hääd meini - oh, küll te näete, ma olen häa peremene!

Fröbel (natusse rahustatud, kõrwale.) See kõlab tõessti päris usaldust äratavalt; nad on vist tõessti tema reisuksorda liialdanud - (kõvasti.) Armas proua, meenutate -

Louise. Küünd palun ma teid, minu kõrwale istet võtta! (Tahab Fröbelile kätt ulatada, unustab selle juures oma riikanna ära, ratis lähed natusse kõrwale, ta kõmbab selle käevartega jälle kõrwale.)

Fröbel (on selle liigutuse pärast, mille otstarbe talle teadmata on, väga ehmunud; kahtmata teeb ta selle järel ja nargab mõned sammud tagasi, nii et ta paheritünnist sekka seisma jääb kõrwale.)

Missugused imelised liigutused tal on?

Louise (enesele). Vanakõne) naisele meeldib inime olewat, aga ärme paneme seda tähele!

(Kõvasti.) Kas teil läbis reis oli, härra sinu?

25.

Fröbel. O ja, ja, ma usun küll - (Kümpale) ta
tuleb juba jälle lähemalt!

Louise läheneb Fröbelile sõbralikult, ta lähed
kaugasi, ilma et ta tema peält silmi ära pööraks,
lühikesel paberitükil peält, kuna ta nendega
võitleb, koonistab ta nummulid ühes paberikunni
üle ja pöörab lehesse vastu, kuna ta sellest
kinni tahab haavata, viskab ta kõrgel kindipoti
ümber. Louise naeratab ja tahab temale abiks
olla. }

Fröbel (nuttu jälle ülestõustes). Ah Jumol, misparast
te siis niivõisi naerjate ?

Louise. Aga maadake uneti - teie olete kindipoti
ümber liikunud -

Fröbel (ahmatamult). Ah sa helde taevas!

Louise. O, see ei tee midagi - kinnna peab nuttu
naturaale liinva sisse tooma.

Fröbel (häbist seane). Arge nii palju maeva näkne
- küll ma selle nurga jälle ise häärskteeni. (Watab
nuttu kaskurätiku ja pühitab sellega ägedalt bureand)

Louise. Ah - mis te teete - niivõisi ajate te tindi
ja veel rahkem laiali - - (ettepoolei tulles enesele)

Ma ei tea sugugi, mis ma temast mõtlema pean -
 tal on uneti liig väinse linna kombel - kui
 Minna ainult ei ole taoks - see oleks kõige parem
 ahinõun - söögi ja juogi juures jääb ta viinaks
 uneti rahulikuks! (Läheb parem. p. ukse juurde,
mälja hüüdes) Minna! Minna!

Fröbel (mätib rätiku nõvasti kokku ja paneb selle
jälle taskusse, enesele) Et ma seda veel juhtuma
 peab - see on aga ka kuulmata, et Paul mind
 küllasse kutsub, kui tal niisugune naene on -
 hirmus!

17. etendus.

Endised. Minna (parem. poolt).

(Minna toob kandiku eiega, kuldrukute, pandeli,
klaaside, linad lihaga, laudlina j. n. e. Louise
mõtab laudlina ja laotab selle sohva ette laua
päale, Minna paneb kandiku laua päale ja kor-
raldab einet.)

Minna (Louisele poolwaljusti). Mul ei ole suvratte,
 peavõpib ei olend ühtegi.

Louise (enesele). Kuhu ma siis suvratid olen pan-
 nud? - Ah ja - õigus! - (Ruttab summuti juurde,

tõmbab laekad lahti, segab sääl sees rumber,
mõtab kõnsergu asju wälja, mida ta osalt
kummuti, osalt tuulide pääle paneb, nii et ku-
hingile wabata kohta ei jää, wimmas mõtob ta
rimbu suuratte wälja.]

Frübel (raugelt umbusklikult mõlemate pääle
maadates). Mis nad kahakesi koos ometi sosis-
 tawad? - ja mis pärast jowasse prona rüünd
 jälle kummuti juurde - niisugune loom-
 wastane elamus! ja sellega peaksin ma üksi
 jääma? Si ialgi! (Ruttab minna juurde, kes
lauda watab). Subage, armas laps, kas ma ei wõiks

Chinna. Kas te juba jälle pääle hakkate? Chinn
 ei luba midagi! Kas saate aru? Kas ma teile
 ennist weel selgelt küllalt ei ütelnud - ja pää-
 legi weel (temale silmi pilgutades) tahtri prona
 juures olekul! Hoidke ennast!

Frübel (jälle ehmatanult tagasi pöörates). Hoidma
 prona ma ennast? Ma olen juba enam surunud
 kui elis!

Louise (tuuleb tagasi ja paneb suuratid lausa pääle,

sõbralikult Fröbelile.) Kni te siis nüüd nii lahke oleksite! (hinna.) Mine kõrvale kuppä ja oota kui ma kõlistan!

Fröbel (nuttu.) Ei, ei -

Suise (tema pooli pöördes). Kuidas?

hinna. No noh?

Fröbel (wäga segane) Teie ei peaks tüdrukut omistama - - kas ta ei võiks siis mitte - - ma arvan - - oleks ette parem, kui ta siia jääks.

Suise. Aga mis pärast siis?

hinna (selle etenduse lõpuni iska tase Suisele.)

Arge parem pisemalt naisel, doktri prona. See ei ole midagi teie jaoks! Aga mina ei ole selle juures süüdi, päris tõesti mitte!

Suise. Missugune mäistatusline illespidamine

hinna. Arge teda usaldage.

Suise. Aga mis on siis?

hinna. Ta ei ole mitte misugune, nagu paistab - mul on sellest tunnistus käes ja ma olen veel tulivihane.

Suise (rahutus saades). Ta ei ole mitte misugune, nagu paistab? - - Sa teed mind kartlikuks!

Minna. Seda ei ole tarvis! Te lasete juu eine külmaks
minna; ma jään kõrvale kuppas ja kuulama; nii-
pea muidki hiiuata, olen ma siin! (Ära parem. p.)

18. etendus.

Louise. Fröbel.

Louise (enesele) Mis Minna küll peaks olema tähele
pannud?

Fröbel (enesele) Tal on midagi! -- Ma sellest saab
küll ilus eine!

Louise (enesele) Koh, ega ta hammastega sulge ei
hakkas! (Kõvasti, väga sõbralikult) Tahin ma
paluda istet võtta?

Fröbel. See on mu viimane kohutäis! -- (Eäheneb
laual. Louise teeb kõrga nitsuva liikumise, selle
juures lähed rätis jälle lahti, ta tõmbab selle rühu
ja ägedalt jälle kokku; Fröbel, sellest ehmatanud,
nurgab jälle mõned sammud tagasi.)

Louise (enesele). Sellel mehel on aga elavust, enam
mii tina vanaduses arvata mõias. (Istub sohva
päale.) Minu kõrvale on just veel platsi teie jaoks!

Fröbel. Täna, täna -- ma istun parem selle
tuoli päale. (Istub tuoli ääresel päale laua juurde.)

Souise. Aga te istute nii naugela - teil ei ole sääl
näipärast.

Fröbel. Cha ei taha teid segada - -

Souise. Aga mitte sugugi - - (võtak pandeli surgi ära
ja valab kaus klaasi täis, oma klaasi temale
kokkuluõmisesse vastu hoides) Voh, kõigl enne
jõome klaasikese terwituseks!

Fröbel (tenaga kokku lüües). Tänan, tänan!

Souise. Ja nüüd kus me nii mõnisasti koos istu-
me, pean ma teile ütlima, et mul teiega koguni
isesugune mõnu on.

Fröbel (silmi pärani ajades). Väru: kimga? -

Souise. Te peate mulle nimelt minu mehe wastu
abives olema, ta arvab nimelt, et mul - kuidas ma
pean nüüd ütlima - et mul mõtted natuke koi-
ali on, aga see ei ole sugugi tõi!

Fröbel (enesele). Oigus! Viisugused haiged tahavad
ikka mõistlikud olla!

Souise. Aga nüüd, kus teie mul abives olite, on
mõit minu pool.

Fröbel. Ahina! Issand Jumal!

Souise. Aga kas ma teile enne liha ei tohiks pan-

kuda — tulib just tullest! (Pakub tennale linda,
ta võtab ühe tüki, Louise ka) Ja siin on kaste.
 (Ukatab tennale selle, Fröbel võtab ja paneb kannu
oma kõrvale).

Louise (lööb talle korraga käe pääle). Wait!

Fröbel. Ma ei ütle ju midagi.

Louise (lühelana poole pöördes). Kuulase!

Fröbel. Mis sääl siis kuulda on?

Louise. Pip! pip!

Fröbel. Pip? pip?

Louise. Väinaks uneti teeb ta häält! Nii on
 väge, tee aga lauanuusikat — (teeb, kõrvale
pöördult, mõne trilleri.)

Fröbel. Nüüd laulab ta — täiesti segane!

Louise (Fröbelile). Mis ma nüüd ütelda tohtsin,
 mul tuli nimelt hää mõte pähe —

Fröbel (kõrvale). Käib mulle juba enne hää
 kuhu olevat.

Louise (häält muuteb, tema poole kummardades).

Aga tee ei söö ju mitte — mõtke uneti!

Fröbel (enesele). Ma pean äga äga aja kohta
 „ja“ ütlima. (kõvasti). Olen ju usinasti unetis!

(Ta lõikab liha ägedalt puruses ja tahab siis ühte
suntait suhu pista, sellel silmapilgul ulatab
Louise tema poole käe.)

Louise. Kas ma tahan kastet paluda?

Fröbel (nabulit tüki lihaga suu ees liigutades,
enisele.) Mis nüüd teha? Kas ma enne suhu
pean pistma, või (värisedes) enne kastet ulatama?

Olgu: ma süön parem enne! (Hammustab ruttu.)

Ha! — (väriseb hirmu pärast ja tombab hulu)
kuum oli!

Louise (kuna ta liha lõikab, vaatab ta temale kõrvalt
kartlikult otsa). Temal näitse tüsti midagi wige
olewat, kinnal on õigus, mina hakkam ka juba
kartma.

Fröbel. Ahul on hirmu pärast juba liigi otsa ees!

(Watab tassurätiku ja pühib sellega nägu, selle juu-
res saab ta rätikust, millega ta enne tinti pühkis,
päris mustaks, siis raputab ta pääd, watab kartuse-
kannu ja pöörab Louise poole. Rätik on muidugi
nahuse paletatud korgiga või nõega mustaks teh-
tud. Kui Louise Fröbeli nägu näeb, kargab ta ehma-
kusehüüdega püsti, kuna tal nuga sõttu jääb.)

Fröbel. Tal on nuga käes! (Ta kargab ehmatanult
parem. poole ette.)

19. etendus.

Endised. Minna (parem. p.)

Minna (sisse tormates) Mis on, doktor proua —
ma ütlesin teile ju kogu!

Fröbel. Innalale tänn — tüdruk, ehk uskab see
kõiget vaigistada. (Minna poole minnes) Kas te
süis ihtegi ahinõnu ei tea?

Minna (vaatab Fröbeli otsa, kirjutab niisama
ja jookseb temast ära.)

Fröbel (tagasi pöörates) Chittikelligi käest ei saa
seletust! — Ma päästame ennast, kuidas ma aga
saan! (Pöörab taga poole, sel silmapilgul avab
Paul taga seinakukse.)

20. etendus.

Endised. Paul (keskelt)

Fröbel (Pauli nähes) Paul! — Innalale tänn — ma
olen päästetud! (Tornab Pauli juurde, see ehmatab
niisama nagu teisedgi ja lukkab teda tagasi.)

Paul (väga ehmatanult) Ahn, kuidas sa wälja
näed!

Fröbel (ettepoole waarudes). Sina ka? Kas süüis

terve maja hullus on läinud, wõi olen mina seda
üksi? (Sengel wõsimult toolile). Mina ei jõua enam!

Louise (Pauli juurde põgenedes) Armas mees, päästa
meid oma omu näest!

Minna (ennast Louise ja Pauli taga ära peites)
See on liig kardetatud inimene!

Paul (ettepoole hülles). Aga armas omu, sa oled ju muut
kui noorlane!

Fröbel (jüles karates) Minna muut?!

Paul. Huidas sa omeli niisuguseses oled saanud?

Fröbel (Paulist nimmi kaarates). Kas walge wõi muut.
Päästa mind kõige päält oma naise näest.

Paul. Huidas?

Louise (uhkaset) Ah härra!

Minna. Nüüd pöörab ta asja pää pääle - nüüd tahab
ta, et teda mi eest päästetakse! Oh sa huldewane!

Ko see on omeli!

Paul. Aga mis minu naine sulle tegi?

Fröbel. Kuni siamaani õnness veel mitte midagi!
Ma olin hasti walwas, sellepärast, et sa mind juba
kema eest hoiatasid.

Louise. Hoiatasid?!

Hinna. Prona eest?

Fröbel (naelklikult.) Kui ju - sa ütlesid mulle ju -
tal on midagi!

Hinna (wäge inestamult.) Tal on midagi?

Souise (kaamatult.) Põhi!

Paul. Aga onu, missugune eksitus - ma ulin natuke
aritatus, kui sa siia jõudsid, ja siis nimetasin ma
kones, kui sa teda eskujuliseks naiseks nimetasid,
et tal ongi üks niga on.

Souise. Asi lõhe ju ikka hullemaks!

Hinna. Kiipea kui kaks meest kokku saavad -
kõne on leping nii vastu valmis!

Paul. Ja kas mul siis õigus ei ole, armas naene,
vaata enese ümber, missugune näib tulla
jälle wälja? Kas mul ei ole õigus, kui ma
onule märgata andsin, et sa natuke - - korratu
oleb?

Souise (alandlikult.) Paul!

Fröbel (kargemalt.) Ainult korratu? Jumalale
tänu, mina pidasin maest/^{noort}pronaat (käsi pää
juures) - natuke! Kas te wõite mulle andes anda?

Souise (naeratades Fröbelile kätt ulatades.) Me

Me olime tavaliselt - mina arvamise teist oli nii -
samasugune.

Minna (enesele). Ja minu arvamise ei ole
üldiselt veel selge.

Paul. Kui ma siisugust segadust üldiselt vales
aimata teadnud -

Sonise (ruutu walele nääkides) Seda ei saa täiesti enam
etti tulema! Ma olen siisugust hirmu tundnud ja
niipalju häbi, et ma edaspidi kõige suuremat korda
pidada püüan; (Paulile ühte kätt ulatades) sellepärast
sulle mu käsi, (Fröbelile teist kätt ulatades) ja andke
mulle ka oma käsi andeksandmise tunnistuseks,
ma pean täiesti puustama -

Fröbel (ütas kassurati wälja) Et mina mustaks
olen läinud? - -

Minna. No minu hing on puhas walge selle loo
juures.

(Õesriie langub.)

Lüpp.

